

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
IV Всеукраїнської науково-практичної
конференції з міжнародною участю

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ:
НОВАЦІЇ, ДОСВІД ТА
ПЕРСПЕКТИВИ

20 квітня 2024 року

Запоріжжя
2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
(кафедра дошкільної та початкової освіти)
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ІНСТИТУТ ВИЩОЇ ОСВІТИ НАПН УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ НАПН УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. КОМІСІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОСВІТИ В КРАКОВІ
(Республіка Польща)
КЗ СУМСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ»
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
ХМЕЛЬНИЦЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ:
НОВАЦІЇ, ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

Запоріжжя

2024

Редакційна колегія:

Заверико Наталія Віталіївна – завідувач кафедри соціальної педагогіки та спеціальної освіти Запорізького національного університету, кандидат педагогічних наук, професор

Зубцова Юлія Євгенівна – доцент кафедри дошкільної та початкової освіти Запорізького національного університету, кандидат педагогічних наук, доцент

Пономаренко Ольга Вікторівна – декан факультету соціальної педагогіки та психології Запорізького національного університету, доктор педагогічних наук, професор

Сущенко Лариса Олександрівна – завідувач кафедри дошкільної та початкової освіти Запорізького національного університету, доктор педагогічних наук, професор

Актуальні проблеми педагогічної освіти: новації, досвід та перспективи: збірник тез доповідей IV Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (20 квітня 2024 року, м. Запоріжжя) / за заг. ред. Л. О. Сущенко. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2024. 226 с.

У збірнику представлено тези доповідей IV Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Актуальні проблеми педагогічної освіти: новації, досвід та перспективи», що розкривають теоретичні та практичні основи розвитку вищої освіти в Україні, проблеми дошкільної, початкової і спеціальної освіти в сучасному освітньому просторі та шляхи безперервного професійного розвитку й підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

Матеріали друкуються в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність інформації, що надана в рукописах.

ЗМІСТ

<i>Уляна Авраменко</i> <i>Катерина Текуч</i> ЗАСТОСУВАННЯ ІГРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ АДАПТАЦІЇ ПЕРШОКУРСНИКІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	12
<i>Олена Акімова</i> НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	14
<i>Заріне Аллахвердієва</i> <i>Олена Андрющенко</i> ФОРМУВАННЯ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ.....	16
<i>Вадим Баранов</i> <i>Марія Дяченко</i> ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 141 ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКА, ЕЛЕКТРОТЕХІКА ТА ЕЛЕКТРОМЕХАНІКА.....	17
<i>Милана Бастригіна</i> <i>Марія Дяченко</i> ПРОФІЛАКТИКА БУЛІНГУ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	20
<i>Olena Vukovska</i> TREŚĆ I SĘCZY WDRAŻANIA PODEJŚCIA KOMPETENCYJNEGO W EDUKACJI POZASZKOLNEJ	21
<i>Тетяна Бичкова</i> <i>Наталія Заверико</i> РОБОТА СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА З ВИМУШЕНО ПЕРЕМІЩЕНИМИ ОСОБАМИ В ГРОМАДІ	24
<i>Марина Білоровська</i> <i>Алла Курінна</i> ОСОБЛИВОСТІ МОВЛЕННЄВОГО САМОВИРАЖЕННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	25
<i>Валерій Бовсунівський</i> ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ВЧИТЕЛЯ МИСТЕЦТВА В ПІСЛЯДИПЛОМНІЙ ОСВІТІ.....	27
<i>Оксана Боднар</i> <i>Сергій Сербінов</i> СИТУАЦІЙНІ ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ОЦІНЮВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ ПЕДАГОГІЧНОГО ПЕРСОНАЛУ В УМОВАХ РОЗБУДОВИ БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	30

<i>Катерина Бурса</i> <i>Марія Дяченко</i>	МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	33
<i>Надія Вахняк</i> <i>Олена Гавриленко</i>	ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЄВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ В ПРОЦЕСІ КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИВАЛЬНОЇ РОБОТИ ВЧИТЕЛЯ-ЛОГОПЕДА В УМОВАХ СУЧАСНОГО ЗДО ЗАСОБАМИ СЕНСОРНОЇ СТИМУЛЯЦІЇ	35
<i>Оксана Вашуленко</i>	МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНО-МОВЛЕННЄВИХ УМІНЬ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ	37
<i>Катерина Волчанська</i>	АКТУАЛІТЕТИ ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ОРІЄНТАЦІЇ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ.....	40
<i>Катерина Вороніна</i> <i>Марія Дяченко</i>	ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ГУРТКОВОЇ РОБОТИ В ЗАКЛАДАХ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	42
<i>Олександра Воронюк</i> <i>Марія Дяченко</i>	МЕТОДИ ТА ПРИЙОМИ ФОРМУВАННЯ ПОНЯТТЯ ПРО ЗДОРОВИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	44
<i>Альона Гаращенко</i>	ВПРОВАДЖЕННЯ STEAM ТЕХНОЛОГІЙ У НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ	46
<i>Галина Григоренко</i> <i>Ніна Погрібняк</i> <i>Алла Курінна</i>	ФОЛЬКЛОР ЯК ЗАСІБ НАРОДНОЇ ПЕДАГОГІКИ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	47
<i>Ганна Грищенко</i> <i>Марія Дяченко</i>	ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНИХ ЦІННОСТЕЙ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА.....	49
<i>Вікторія Грудіна</i> <i>Алла Курінна</i>	МОРАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ПЛОЩИНІ ПОГЛЯДІВ М. МОНТЕССОРІ	52
<i>Оксана Гузенко</i>	ЗНАЧЕННЯ НЕФОРМАЛЬНОЇ ТА ІНФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ У ПРОФЕСІЙНОМУ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІВ	53

<i>Анастасія Дідківська</i> <i>Ірина Голубовська</i> РОЗВИТОК КРЕАТИВНОГО МИСЛЕННЯ ПЕРШОКЛАСНИКІВ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	56
<i>Валерія Доценко</i> <i>Марія Дяченко</i> ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНОЇ МОТИВАЦІЇ ДО ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	58
<i>Вікторія Дюркова</i> <i>Алла Курінна</i> ДО ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗДО	59
<i>Яна Дядя</i> <i>Тетяна Соловйова</i> ОСОБЛИВОСТІ КОРЕКЦІЇ МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ ІЗ ЗПР МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ ЛЕГО-КОНСТРУЮВАННЯ.....	62
<i>Ірина Дяченко</i> <i>Олександр Гізенко</i> РОЛЬ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ ДО БЕЗПЕРЕРВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ	64
<i>Марія Дяченко</i> СТРУКТУРНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	66
<i>Оксана Єфремова</i> ПОТЕНЦІЙНІ МОЖЛИВОСТІ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА У ВИКОРИСТАННІ СИТУАТИВНО-КОМУНІКАТИВНИХ МОДЕЛЕЙ ПРОФЕСІЙНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ДИТЯЧИХ СТОМАТОЛОГІВ.....	68
<i>Станіслава Жолудь</i> <i>Олена Андрющенко</i> МОТИВАЦІЙНИЙ КОМПОНЕНТ ЯК ПЕДАГОГІЧНА УМОВА ЕФЕКТИВНОЇ ОЦІНЮВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	70
<i>Альбіна Жукова</i> <i>Наталія Заверико</i> ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ СЛУЖБИ ЗАЙНЯТОСТІ З ВЕТЕРАНАМИ В УКРАЇНІ.....	72
<i>Сніжана Зеленко</i> <i>Марія Дяченко</i> АКТИВІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ».....	74
<i>Юлія Зубцова</i> ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ.....	75
<i>Любомира Ілійчук</i> ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ.....	78

<i>Євгенія Кара</i> СПІВПРАЦЯ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ТА СІМ'Ї У ФОРМУВАННІ РУХОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	79
<i>Рита Кваша</i> <i>Олена Літвіненко</i> <i>Дарина Ляпіна</i> ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ ОСВІТНІХ ВТРАТ ЩОДО ФОРМУВАННЯ У СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ МОВЛЕНЬОВО-КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ	82
<i>Орина Книш</i> ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ У ДИСТАНЦІЙНОМУ ФОРМАТІ	84
<i>Marianna Kniazian</i> <i>Yuritzu Ramirez Alvarez</i> <i>Francisco Ramirez Alvarez</i> RESEARCH ACTIVITY OF FOREIGN LANGUAGE TEACHERS IN THE CONDITIONS OF DIGITALIZATION OF THE EDUCATIONAL PROCESS	86
<i>Людмила Кондратова</i> ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ДОШОК В РОБОТІ ВИКЛАДАЧА В УМОВАХ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ	87
<i>Людмила Кондратова</i> <i>Антон Чуйкін</i> ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ІННОВАЦІЙНЕ ОСВІТНЄ ЯВИЩЕ	90
<i>Марія Корвегіна</i> <i>Тетяна Соловйова</i> ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК У ДІТЕЙ З РАС ЗА ДОПОМОГОЮ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ.....	92
<i>Алла Коробко</i> <i>Марія Дяченко</i> ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЦІННОСТЕЙ ЯК СКЛАДНИКА ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ	94
<i>Людмила Корольова</i> <i>Ганна Коржилова</i> ДОКТРИНИ СТВОРЕННЯ ЖИТТЄВОГО РОЗВИВАЛЬНОГО ПРОСТОРУ ЯК ПРОГРЕСИВНОГО СЕРЕДОВИЩА ДОШКІЛЬНИКА.....	96
<i>Анна Котухова</i> <i>Марія Дяченко</i> ФОРМУВАННЯ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА.....	98
<i>Тетяна Кравченко</i> <i>Наталія Мирончук</i> ФОРМУВАННЯ ПАТРІОТИЧНИХ ПОЧУТТІВ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ...	100

<i>Володимир Кравченко</i> <i>Юрій Полєжаєв</i>	ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	102
<i>Анна Кузь</i> <i>Сергій Щербина</i>	СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ СІМЕЙ, ЯКІ ВИХОВУЮТЬ ДИТИНУ З ІНВАЛІДНІСТЮ У КОНТЕКСТІ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ В УКРАЇНІ	105
<i>Алла Курінна</i> <i>Вікторія Меняйло</i>	ТРЕНІНГ ЯК ЕФЕКТИВНА СОЦІАЛЬНА ТЕХНОЛОГІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ	107
<i>Аліна Ларченко</i> <i>Тетяна Соловійова</i>	КОМПЛЕКСНИЙ ПІДХІД ДО ПОДОЛАННЯ ЗАЇКАННЯ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	109
<i>Леся Лебедик</i>	ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ ДЛЯ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ НА ЗАСАДАХ РОЗВИТКУ ЇХНІХ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ	112
<i>Валерія Левківська</i> <i>Ірина Голубовська</i>	ЗНАЧЕННЯ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ» ДЛЯ МОВЛЕННЄВОГО РОЗВИТКУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	114
<i>Дмитро Лубянов</i> <i>Наталія Терент'єва</i>	ВПЛИВ ІТ ТЕХНОЛОГІЙ НА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ КАПІТАЛ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ УКРАЇНИ	117
<i>Олександр Мельник</i>	НЕЙРОПСИХОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПОБУДОВИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	119
<i>Мальвіна Миколаєнко</i> <i>Марія Дяченко</i>	ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ РОЗВИТКУ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	121
<i>Єлизавета Миронова</i> <i>Марія Дяченко</i>	ПРОФЕСІЙНА КУЛЬТУРА В КОНТЕКСТІ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	123
<i>Катерина Наливайко</i> <i>Марія Дяченко</i>	ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ОСНОВА ЗДОРОВОЇ ТА БЕЗПЕЧНОЇ ПОВЕДІНКИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	125
<i>Вікторія Ніконенко</i>	ВИКОРИСТАННЯ ІГРОВИХ ПРИЙОМІВ В ЛОГОПЕДИЧНІЙ РОБОТІ З ДІТЬМИ.....	127

<i>Аліна Онукієнко</i> <i>Марія Дяченко</i> ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРНОЇ ГРАМОТНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	129
<i>Оксана Онопрієнко</i> РОБОТА НАД ПОМИЛКАМИ ЯК ЕЛЕМЕНТ УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	130
<i>Іван Осінній</i> МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПІДХІД ДО ПРОСВІТНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЛІКАРЯ	131
<i>Валерія Остапенко</i> РОЗВИТОК ДРІБНОЇ МОТОРИКИ РУК ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ШЛЯХОМ ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ МАРІЇ МОНТЕССОРІ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОЇ ТА ЗМІШАНОЇ ФОРМ ОСВІТИ	133
<i>Тетяна Павлова</i> ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЯК ЗАСІБ ЗАСТОСУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ЗНАТЬ НА УРОКАХ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ»	135
<i>Юлія Петренко</i> <i>Ірина Голубовська</i> ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ».....	137
<i>Ольга Петрик</i> <i>Марина Чубирь</i> ДО ПРОБЛЕМИ ЄДНОСТІ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ І МИСЛЕННЯ У НАВЧАННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	140
<i>Лариса Петриченко</i> ВИКОРИСТАННЯ КЛАСТЕРНОГО ПІДХОДУ В УПРАВЛІНСЬКИХ ПРОЦЕСАХ ГАЛУЗІ ОСВІТА / ПЕДАГОГІКА.....	143
<i>Галина Пономарьова</i> <i>Іван Степанець</i> БЕЗПЕРЕРВНИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК У СИСТЕМІ ВИЩОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ (КІНЕЦЬ ХХ – ПОЧАТОК ХХІ СТОЛІТТЯ): СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ.....	145
<i>Олена Попович</i> <i>Світлана Чугуєнко</i> ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗА ДИСТАНЦІЙНОЮ ФОРМОЮ ЗДОБУТТЯ ОСВІТИ В ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	149
<i>Наталя Приходькіна</i> ФОРМУВАННЯ МЕДІАКОМПЕТЕНТНОСТІ ТА МЕДІАГРАМОТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА	150

<i>Анна Прищеп</i> <i>Марія Дяченко</i>	ОСОБЛИВОСТІ ОСВІТЬНОГО ПРОСТОРУ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	152
<i>Тетяна Рожнова</i>	ОРІЄНТАЦІЯ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ ОСВІТНІХ, ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК НА ПРОФЕСІЙНО-ТВОРЧИЙ САМОРОЗВИТОК: УПРАВЛІНСЬКИЙ АСПЕКТ	154
<i>Тетяна Романова</i> <i>Марія Дяченко</i>	ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ УМІНЬ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ЗАТРИМКОЮ МОВЛЕННЄВОГО РОЗВИТКУ	157
<i>Діана Романюк</i>	ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА ЯК БАЗИС ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ СТУДЕНТІВ ДО КОМУНІКАЦІЇ У ВОЛОНТЕРСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	159
<i>Viktoriiia Rudchenko</i>	FEATURES OF THE USE OF MEDIA EDUCATIONAL TECHNOLOGIES IN THE PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE CHEMISTRY TEACHERS: CONTENT AND STRUCTURE	160
<i>Олена Самсонова</i> <i>Тетяна Малюк</i>	ПРИРОДНИЧО-ЕКОЛОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ	162
<i>Єлизавета Самусь</i> <i>Світлана Доброскок</i>	ІГРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ НА УРОКАХ НАВЧАННЯ ГРАМОТИ	166
<i>Larysa Sira</i>	THE USE OF INNOVATIVE TEACHING METHODS IN THE PROCESS OF FORMATION OF SOCIO-CULTURAL COMPETENCE OF FOREIGN STUDENTS IN THE CONDITIONS OF PREPARATORY DEPARTMENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS	168
<i>Сніжана Сиваш</i>	ПСИХО-ЕМОЦІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК РИСА ОСОБИСТІСНО- ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ВИХОВАТЕЛЯ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	170
<i>Ольга Сирцова</i> <i>Ольга Черновол</i>	УЧАСТЬ У ФЛЕШМОБАХ ЯК МАРКЕР РІВНЯ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ПЕДАГОГІВ.....	173
<i>Ольга Ситнікова</i>	ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ ФІЛОЛОГІЇ ДО МІЖКУЛЬТУРНОЇ ВЗАЄМОДІЇ В ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН	175

<i>Ганна Скірко</i> АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ МАЙБУТНЬОГО ВИХОВАТЕЛЯ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ НОВОЇ ОСВІТНЬОЇ ПАРАДИГМИ	176
<i>Олеся Слижук</i> ФОРМУВАННЯ В УЧНІВ 7 КЛАСУ ІННОВАЦІЙНОСТІ ЯК КЛЮЧОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ПРОЦЕСІ ЛІТЕРАТУРНОЇ ОСВІТИ	179
<i>Вікторія Сопіна</i> <i>Олена Андрющенко</i> ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ	181
<i>Яна Степанова</i> <i>Марія Дяченко</i> <i>Олеся Стойка</i> ЦИФРОВИЙ ОСВІТНІЙ КОНТЕНТ В КРАЇНАХ ЄС: АНАЛІЗ, ТЕНДЕНЦІЇ, ПЕРСПЕКТИВИ.....	184
<i>Віктор Стрельніков</i> РОЗВИТОК РЕЗИЛІЄНТНОСТІ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ КОЛЕДЖІВ НА КУРСАХ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ.....	187
<i>Larysa Sushchenko</i> PEDAGOGICAL DETERMINANTS OF THE DEVELOPMENT OF ORGANIZATIONAL CULTURE OF A HIGHER EDUCATION INSTITUTION	189
<i>Roman Sushchenko</i> ORGANIZATIONAL AND MANAGERIAL CULTURE OF RAILWAY ENGINEERS IS THE DOMINANT OF THEIR PROFESSIONALISM	192
<i>Вікторія Сьомик</i> <i>Світлана Доброскок</i> РОЛЬ УЧИТЕЛЯ НУШ У ФОРМУВАННІ ПСИХОЛОГІЧНО БЕЗПЕЧНОГО СЕРЕДОВИЩА ЗАСОБАМИ МОВНО-ЛІТЕРАТУРНОЇ ОСВІТИ	194
<i>Катерина Текуч</i> <i>Тетяна Соловйова</i> СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО КОРЕКЦІЇ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК У ДІТЕЙ З РОЗЛАДАМИ АУТИСТИЧНОГО СПЕКТРУ	197
<i>Наталя Трипольська</i> БАР'ЄРИ ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ У НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ	199
<i>Тетяна Турбар</i> РОЗВИТОК ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В УМОВАХ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ОСВІТИ	201
<i>Василь Федорець</i> НАУКОВІ ПІДХОДИ ДО ПРОБЛЕМИ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА В УМОВАХ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ	203

<i>Анастасія Чередниченко</i> <i>Алла Курінна</i>	
ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В МОВЛЕННЄВО-ІГРОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	205
<i>Ірина Чирва</i> <i>Сніжана Сиваш</i>	
ХУДОЖНЯ ЛІТЕРАТУРА ЯК ЗАСІБ ОЗНАЙОМЛЕННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ З ДОВКІЛЛЯМ	207
<i>Ганна Чорна</i> <i>Марія Соловей</i>	
НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ НА ЗАСАДАХ ПЕДАГОГІЧНИХ ІДЕЙ Г. ВАЩЕНКА.....	210
<i>Олександр Шаров</i>	
КОМПОНЕНТИ ГРОМАДЯНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ АГРАРНИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	212
<i>Світлана Штангей</i>	
ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ІНДИВІДУАЛЬНОГО НАВЧАННЯ УЧНІВ ІЗ ПОРУШЕННЯМИ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ	214
<i>Людмила Шульга</i>	
ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО ПРОФЕСІЙНО-ТВОРЧОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ	216
<i>Ірина Шумілова</i>	
ПЕРСПЕКТИВИ ПРОВІДНИЦТВА ДЛЯ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ ОСВІТИ...	218
<i>Діана Щербина</i> <i>Алла Курінна</i>	
ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	222

згуртування студентів, а в позаакадемічній діяльності ці ж задачі вирішує куратор на виховних заходах.

Отже, можна зазначити, що ігрові технології інтенсивно впливають на адаптацію першокурсників. За допомогою цих технологій викладач спроможний поліпшити самопочуття студентів, розкрити їх потенціал, визначити хто потребує допомоги, а хто має лідерські якості і може бути старостою групи. Коли студенти вперше приходять до вищого навчального закладу, вони слабо орієнтуються в незвичних умовах, у них з'являється страх нового, особливо в контексті того, що в країні йдуть бойові дії. В прифронтових регіонах навчання продовжує відбуватися онлайн, тому доцільним вважаємо більш ґрунтовне наукове дослідження усіх класичних технологій та особливості перенесення їх у дистанційний формат.

Список використаних джерел:

1. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : навчальний посібник. Київ : Академвидав, 2004. 352 с.
2. Фіцула М. М. Основи дидактики вищої школи : навч посібник. Київ : «Академвидав», 2006. 352 с.
3. Приставська А. Ігрові технології навчання. *Англійська мова та література*. 2011. № 11. С. 5–97.

Олена Акімова

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки, психології, початкової освіти та освітнього менеджменту,
Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської
обласної ради
(м. Харків, Україна)

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Сьогочасні процеси перетворення та реформування системи вищої освіти України містять глибокі концептуальні зміни у місії та змісті, оновлення яких торкнулось і професійної педагогічної підготовки майбутніх учителів початкових класів. Різні аспекти професійної підготовки педагогічних кадрів представлено у наукових дослідженнях О. Бабакіної, Л. Коваль, Л. Петриченко, Г. Пономарьової, Л. Тимчук, Ф. Халілової, Л. Хомич, А. Харківської та інших дослідників.

На підтримку перетворення змісту в підготовці майбутніх педагогічних фахівців виступає теза науковців О. Вознюк, О. Дубасенюк, котрі центральним цільовим орієнтиром у розвитку системі освіти визначають аспекти розв'язання низки суперечностей [1, с. 5]: «...ціннісно-смілова неузгодженість, невизначеність у виборі цілей і засобів розв'язання проблем освіти його суб'єктами, їх позиційні розбіжності пов'язані, у свою чергу, з основами побудови і розуміння освіти. До цих засад відносяться педагогічні (освітні) парадигми, що зумовлюють сутність освіти як суспільного інституту. Таким чином, головною характеристикою сучасної освіти є вичерпаність основної педагогічної парадигми ...». На нашу думку, нормативно-правові аспекти виступають підґрунтям для оновлення та узгодження сучасної системи підготовки майбутніх учителів початкових класів, відповідності її змісту ринку педагогічної праці.

Зазначимо, що одним із нормативно-правових аспектів фахової підготовки

виступає продукування умов для упровадження концептів наскрізного гармонійного формування морально-етичних та професійних цінностей, що були презентовані в Договорі про заснування Європейської Спільноти [3] та опосередковано презентовані у інформаційній кампанії з нагоди Дня Європи 2021-2024 років МОН України [2, с. 1]: «Шість базових цінностей ЄС зафіксовані в ст. 2 Договору про Європейський Союз: «Союз заснований на цінностях поваги людської гідності, свободи, демократії, рівності, правової держави і дотримання прав людини...».

Одним із ключових документів, що вплинув на зміст педагогічної освіти, схарактеризував базові напрями трансформацій в галузі Освіта / Педагогіка, можна визначити Державну національну програму «Освіта» «Україна ХХІ століття», що була прийнята у 1993 році (далі Програма). В змісті Програми зазначено: «Розбудова системи освіти, її докорінне реформування мають стати основою відтворення інтелектуального, духовного потенціалу народу, виходу вітчизняної науки, техніки і культури на світовий рівень, національного відродження, становлення державності та демократизації суспільства в Україні» [4, с. 2].

Програма виступила наслідком існуючої суперечності: присутній запит від громад на реформування системи освіти, створення умов для культурного та національного відродження в системі освіти та відсутність можливостей у досвіді, технологіях підготовки майбутніх фахівців початкової освіти радянської України. Професійну підготовку майбутніх учителів початкових класів 1990-2000 років можна схарактеризувати як понадміру бюрократичну, де: визначені освітні компоненти не передбачали можливостей вільного вибору здобувачами вищої освіти; відсутні перспективи конструювання індивідуальної освітньої траєкторії; зазначена сукупність знань, вмінь та навичок без урахування в реальному часі реалізації принципу «зв'язку навчання з життям», що відображалось в знаннєвій парадигмі освіти та обумовлювало неможливість трансформації фахової підготовки на засадах ринкової економіки.

Увиразнимо специфічну роль Програми як підґрунтя гуманізації вищої освіти, що схарактеризована в меті [4, с. 3]: «...визначення стратегії розвитку освіти в Україні на найближчі роки та перспективу ХХІ століття, створення життєздатної системи безперервного навчання і виховання для досягнення високих освітніх рівнів, забезпечення можливостей постійного духовного самовдосконалення особистості, формування інтелектуального та культурного потенціалу як найвищої цінності нації». Ми вважаємо, мета Програми була досягнута, через створення площини для трансформацій, інструменти якої ми побачили на початку ХХІ століття та використовуємо до цього часу.

Отже, Державну національну програму «Освіта» «Україна ХХІ століття» можна схарактеризувати як першу Програму в сфері освіти в незалежній Україні, котра на законодавчому рівні передбачала освітлення в засобах масової інформації динаміки її реалізації, окреслила загальнонаціональну роль та побудувала підґрунтя для задоволення запиту громад на оновлення системи освіти на всіх рівнях.

Список використаних джерел

1. Вознюк О. В., Дубасенюк О. А. Цільові орієнтири розвитку особистості у системі освіти: інтегративний підхід: монографія. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2009. 684 с.

2. День Європи: Базові цінності ЄС у сфері освіти. МОН України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/den-yevropi-bazovi-cinnosti-yes-u-sferi-osviti> (дата звернення 12.03.2024).

3. Договір про заснування Європейської Спільноти. URL:

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_017#Text (дата звернення 12.03.2024).

4. Державна національна програма «Освіта» («Україна XXI століття»).
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/896-93-%D0%BF#Text> (дата звернення 12.03.2024).

Заріне Аллахвердієва
здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти

Олена Андрющенко
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри дошкільної та початкової освіти,
Запорізький національний університет
(м. Запоріжжя, Україна)

ФОРМУВАННЯ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ

Сучасне українське суспільство ставить перед системою освіти нові вимоги, які потребують перегляду підходів до навчання в початковій школі. Зміни в акцентах освіти, що спрямовані на особистісний розвиток учнів, формування їхнього інтелектуального потенціалу та стимулювання постійного самовдосконалення необхідні для адаптації до сучасних викликів. Зростання обсягу інформації ставить перед людьми потребу в знаннях, уміннях та навичках, таких як аналіз і критична оцінка проблем, пошук шляхів їх вирішення, організація власної діяльності та ефективна співпраця в колективі. Зазначені тенденції потребують активного формування критичного мислення учнів/учениць початкової школи, оскільки саме ця якість є ключовою для успішної адаптації та розвитку в сучасному світі.

Сьогодні накопичено певний науковий досвід, необхідний для вивчення цієї проблеми. Феномен критичного мислення стосується не лише психолого-педагогічних наук, його досліджують соціологія, філософія, біологія та інші науки. Витоки цього поняття йдуть із філософії (Ф. Бекон, Т. Гоббс, Р. Декарт, І. Кант та ін.). Особливої уваги заслуговують дослідження закордонних учених у сфері розвитку критичного мислення, а саме: Н. Браун, Д. Вуд, Дж. Дьюї, Д. Клустер, К. Мередіт, Ч. Темпл, Р. Пауль, Г. Ліндсей, Д. Халперн та ін.

Так, Дж. Клустер вважає критичне мислення – інформативним способом мислення, що починається з постановки питань, прагне переконливої аргументації та має соціальний характер. Якщо завдання ґрунтується на принципах критичного мислення, людина формує свої ідеї, оцінки та переконання [2]. Таким чином, це індивідуальний спосіб мислення, що відображає самостійність особистості.

Процес розвитку критичного мислення перетворює учня/ученицю в суб'єкт навчання, а освітній процес – у захоплюючу гру, яка вчить не лише повторювати інформацію, але й уміти творчо, різнобічно та осмислено знаходити чи створювати рішення, що будуть оптимальними в кожній конкретній життєвій ситуації [1].

Успішність та ефективність розвитку критичного мислення дітей молодшого шкільного віку залежать від форм та методів організації освітнього процесу. Пріоритетними в цьому сенсі стають засоби візуалізації, оскільки представлена у вигляді зорових образів інформація краще сприймається та запам'ятовується.

Візуалізація як засіб дозволяє учням краще сприймати, розуміти та аналізувати